

зависимого к эндогенно ориентированному развитию, в том числе: формирование национальной инновационной системы, повышение удельного веса инновационной продукции, увеличение объемов предоставления высокотехнологичных услуг; структурная модернизация, направленная на преодоление чрезмерной зависимости от отдельных рынков и углубление участия в глобальных высокотехнологичных проектах; укрепление конкурентных преимуществ отечественного бизнеса, поддержка наиболее эффективных импортозамещающих производств и защита от недобросовестной конкуренции на мировых рынках; укрепление экспортного потенциала страны, повышение удельного веса товаров с высокой долей добавленной стоимости; формирование производственных региональных кластеров (энергетических, металлургических, химических) мирового значения; диверсификация источников инвестирования, формирование собственных транснациональных структур; развитие внутреннего рынка в качестве основы формирования и апробации национальных конкурентных преимуществ; эффективное использование геополитического положения Украины и повышение ее роли как транзитного государства; внедрение действенных механизмов защиты от экономических и технологических рисков и опасностей, неблагоприятных изменений международной конъюнктуры; усовершенствование процессов интеграции Украины в современные хозяйственные и политические альянсы, развитие взаимовыгодного сотрудничества с международными экономическими и финансовыми организациями.

Журба А.С.

ВП «КТД ЛНУ ім. Т. Шевченка»

РОЗВИТОК ТРАНСНАЦІОНАЛЬНИХ КОМПАНІЙ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

У процесі глобалізації світової економіки транснаціональні компанії (ТНК) стають дедалі важливішими суб'єктами економічної діяльності й більше впливають на економіку та політику країн. Цей вплив є неоднозначний і має позитивні та негативні наслідки.

Україна вже має певні успіхи у створенні подібних структур: Індустріальний союз Донбасу, Інтерпайп, АКБ «Приватбанк», концерн «Металургія» та інтегрована структура на чолі з АКБ «Фінанси та кредит». Особливістю українських вертикально інтегрованих компаній є те, що вони сформувалися на базі виробничих комплексів радянського періоду (в СРСР інтеграція була галузевою), а в розвинутих країнах великий бізнес функціонував за принципами міжгалузевої інтеграції та злиття банківського і промислового капіталів. Всі подібні українські структури являють собою закінчені виробничі ланцюги.

Україна, як і інші держави з перехідною економікою, не змогла встояти перед потужним натиском ТНК через МВФ, СОТ та інші міжнародні економічні організації. Реформування економіки ще не дало очікуваного результату, про що свідчить зовнішній борг України, санкції FATF, що

застосовувалися до України як неблагополучної країни при здійсненні фінансових операцій тощо. Тому як один із варіантів в Україні необхідно розробити і прийняти на законодавчому рівні концепцію державного регулювання діяльності ТНК і підтримки вітчизняних суб'єктів господарювання. Таку концепцію слід прийняти у формі Закону України «Про державне регулювання діяльності ТНК».

Реалізація запропонованих пропозицій на законодавчому рівні справить позитивний вплив на вітчизняну економіку шляхом формування її національної моделі, яка, перш за все, повинна передбачати надання пріоритетів у розвитку національного ринку вітчизняним суб'єктам господарювання, а також у формуванні привабливого інвестиційного іміджу України для залучення інвестицій потужних ТНК на взаємовигідній основі. Органи державного регулювання та нагляду повинні забезпечити консолідований нагляд за діяльністю ТНК, які здійснюють активні міжнародні операції. Ефективним тут має бути застосування моніторингу щодо всіх аспектів міжнародних операцій, що проводяться ТНК, в основному через їх філії, спільні та дочірні підприємства і представництва.

Здорик А. Р.
НТУ «ХПИ»

ХИМИЧЕСКАЯ ОТРАСЛЬ В СОВРЕМЕННОЙ МИРОВОЙ ЭКОНОМИКЕ

Уровень химизации – общепризнанный в мировой практике критерий научно-технического прогресса, который играет значительную роль в формировании важнейших макроэкономических показателей страны. Современный мировой рынок химических товаров характеризуется широким ассортиментом, ростом затрат на экологическую безопасность, усилением конкуренции за рынки сбыта, снижением ценовой конкурентоспособности химической продукции ведущих стран мира относительно товаров из стран с дешевыми трудовыми ресурсами. На страны СНГ приходится около 1/6 мировой химической продукции, здесь особенно выделяются химические комплексы России и Украины. Европа лидер в производстве «тонкой» химии (фармацевтика, парфюмерия, фототовары и т.п.), химии бытового назначения и полимеров, а Северная Америка (США и Канада) – агрохимикатов. Глобальные изменения в структуре мирового производства и потребления химической продукции привели к реформам ведущих химических компаний.

Основными тенденциями развития мировой химической промышленности являются: внедрение высокоэффективных экологически безопасных технологий, рост стоимости рабочей силы и энергоресурсов при стремлении к оптимизации производств; специализация компаний на продуктах с высокой добавленной стоимостью; упор на небольшие поточные линии; рост значимости нефтехимической промышленности; увеличение удельного веса газового сырья.

Анализируя развитие мирового рынка, можно сказать, что